

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

USTAVNI SUD

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 14. marta 2024. godine

Br. ref.: RK 2405/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

predmetu br. KI62/23

Podnosilac

Masar Dushi

**Ocena ustavnosti rešenja AC-1-22-0652-A0001 Žalbanog veća Posebne komore
Vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi sa Kosovskom agencijom za
privatizaciju od 12.januara 2023.godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Masar Dushi iz Đakovice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja [AC-1-22-0652-A0001] Žalbanog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi sa Kosovskom agencijom za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS) od 12.januara 2023.godine, u vezi sa rešenjem [C-III-22-0227], Specijanog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja u vezi sa Kosovskom agencijom za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijano veće PKVS), od 15.novembra 2022.godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti rešenja Specijanog veća PKVS i Žabenog veća PKVS, kojim se navodno podnosiocu zahteva povređuju prava i osnovne slobode zagarantovane članovima 31 [Pravo na pravično suđenje] i 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu:EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. (Procesuiranje podnesaka) i članu 47. (Indivudalni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) kao i pravilu 25 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe navedene Uredbe, kojom je ukinut Pravilnik o radu Ustavnog suda br. 01/2018. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78 (Prelazne odredbe) Pravilnika o radu br. 01/2023, izuzetno će se i dalje primenjivati pojedine odredbe Pravilnika o radu br. 01/2018 u slučajevima registrovanim u Sudu pred ukidanje, samo ako i u meri u kojoj su povoljniji za stranke.

Postupak pred sudom

6. Dana 13. marta 2023. godine, podnosilac zahteva je putem pošte podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 31.marta 2023. godine, Predsednica Suda je odlukom [Br. GJR.KI62/23], imenovala sudiju Selvete Gërzhaliu Krasniqi za sudiju izvestioca i odlukom [Br. KSH.KI62/23] imenovala je Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Gresa Caka Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha, članovi.
8. Dana 31.marta 2023.godine, Sud je **(i)** obavestio podnosioca zahteva o registraciji; i **(ii)** tražio je da sudu dostavi osporeno rešenje, kao i sve ostale odluke u vezi sa slučajem.
9. Istog dana Sud je o registraciji zahteva obavestio i Posebnu komoru Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovosku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu:Posebna komora).
10. Dana 13. aprila 2023. godine, podnosilac zahteva je sudu dostavio osporeno rešenje Žalbenog veća PKVS.

11. Dana 13.februara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica slučaja

12. Na osnovu spisa predmeta proizilazi, da je podnosilac zahteva 02.maja 2019. godine, zaključio ugovor o zakupu poslovnog prostora u površini od 141 m² sa Kosovskom agencije za privatizaciju (u daljem tekstu:KPA), kao zastupnikom Društvenog preduzeća DP "Enti i Projektimim - Ening". U skladu sa članom 1 tačka 1.2 Ugovora predviđeno je da se on zaključuje na period od 6 meseci, i da se on može automatski obnoviti za još 6 meseci, pod uslovom da KAP kao zakupodavac ne dostavi prethodno obaveštenje o raskidu ugovora. Ugovor o zakupu podnosilac zahteva i KPA su putem aneksa produžavali još tri puta. Dana 05. i 06. aprila. 2022. godine, KAP je pokrenula postupak iseljenja podnosioca zahteva iz zakupljenog poslovnog prostora. Podnosilac zahteva smatrajući da je KAP nezakonito preduzeo radnju njegovog iseljenja, pokrenuo je sudski postupak.
13. Dana 15.aprila.2022 godine, podnosilac zahteva je Osnovnom sudu podneo tužbeni zahtev u kome je tražio: **i)** izvršenje ugovora i vraćanje imovine-nepokretnosti u njegov posed i, **ii)** uvođenje mere obezbeđenja.
14. Dana 24.aprila 2022.godine, Osnovni sud je doneo rešenje [C. br.456/2022] , kojim se proglasio sadržajno nadležnim da odlučuje o ovom pravnom pitanju, nalažući da se spisi predmeta ovog slučaja pošalju Posebnoj komori, kao nadležnom sudu.
15. U obrazloženju rešenja Osnovni sud je naveo: *[...] član 5. stav 1. nadležnosti), Zakona br.06/L-086 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova je utvrđeno da „Posebna komora ima isključivu nadležnost za zahteve i za sve slučajeve kao što sledi: svaka imovina ili imovina nad kojom Agencija ili KAP ima ili je proglasila administrativnu vlast, vlasništvo preduzeća ili Korporacija vlasništvo nad kapitalom preduzeća ili korporacije ili bilo koje imovine ili imovine u posedu ili kontroli preduzeća ili korporacije, ako se tvrdi da su takvo pravo, vlasništvo ili interes nastali tokom ili pre vremena kada je to preduzeće ili korporacija podleže upravnom organu KAP ili Agencije“, dok je u članu 6. stav 2. tačka 1.4. ovog zakona, između ostalog, navedeno da: „Tuženi u postupku pred Posebnom komorom je: (.. ..) preduzeće“.*
16. Dakle Sud će u nastavku svog rešenja predstaviti činjenice sudskog postupka koji je vođen pred većima Posebne komore. U prilog tome, Sud nalazi da su veća Posebne komore odlučivala isključivo o predlogu podnosioca zahteva u kome je tražio uvođenje mere obezbeđenja, te samim tim Sud će u nastavku predstaviti činjenice u vezi sa ovim sudskim postupkom.

Sudski postupka pred većima Posebne komore

17. U postupku pred specijanim većem PKVS, Podnosilac zahteva povodom predloga za uvođene mere obezbeđenja je izjavio:
- “[...] zahtevam da se tuženoj, KAP-u, zabrani izdavanje pod zakup, odnosno, oslobađanje prostora objekta-lokala uprave AD „Enti i Projektimit Enong“, ul. „Braća Frašeri, bb, u površini od 141 m², za treća lica ili zaključivanje ugovora o zakupu za isti objekat sa trećim subjektima do konačnog rešavanja ove sudske stvari. „*
18. U odgovoru na predlog podnosioca zahteva, tužena KAP je navela,

„Tužilac se nije pridržavao aneksu gore navedenih ugovora i n nepravilan način koristio za dug vremenski period, lokal DP „Enti i Projektimit Ening“ (u likvidaciji), ne plaćajući redovno zakup za kalendarske mesece. Tužilac je prekršio član 2.1 potpisanog ugovora, ne ispunjavajući ugovorne obaveze u koje je stupio. KAP je 03.02.2021. godine, 04.03.2021. godine, 12.05.2021. godine, 08.06.2021. godine, 06.07.2021. godine, dostavio tužiocu kao nepravilni korisnik, zahtev za isplatu obaveza zakupa, zajedno sa fakturama. Uprkos obaveštenja, stalnim dopisima, tužilac nikada nije preduzeo potrebne radnje za ispunjavanje obaveza...“.

19. Dana 15.novembra 2022.godine, Specijalno veće PKVS, je donelo rešenje [C-III-22-0227], kojim je predlog podnosioca za određivanje mere obezbeđenja odbilo kao neosnovan. U obrazloženju rešenja Specijalno veće PKVS je navelo:

„U skladu sa članom 61.1. SKVS-a, može izdati Meru Bezbednosti, uz uslov da podnosilac daje poverljive dokaze da će biti trenutne i nepopravljive štete za stranku ako se ne usvaja mera obezbeđenja. Prema članu 61.1, šteta se smatra „nepopravljivom“ samo ako se ne može nadoknaditi na razuman način, putem finansijske kompenzacije. Štaviše, tužba će biti smatrana kao osnovana.

Tako da stranka mora dostaviti poverljive dokaze da će rezultirati sa trenutnom i finansijsko nepopravljivom štetom, ako se ne usvaja zahtev. Ovi kriterijumi su određeni na način da ako nešto o gore navedenog nedostaje, zahtev će se odbiti. Teret dokaza pada na tužioca.

Sud je mišljenja da tužilac nije uspeo da pruži sudu dokaze koji se zahtevaju u vezi sa opasnošću prouzrokovanja bilo koje štete. Štaviše, tužilac nije uspeo da pruži sudu poverljive dokaze d trenutna i nepopravljiva šteta bi proizilazila ako se ne izdaje mera obezbeđenja.“

20. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Žalbenom veću PKVS na rešenje [C-III-22-0227], Specijanog veća PKVS, navodeći netačno i nepotpuno činjenično stanja, bitne povrede odredaba postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, predlažući da se žalba tužioca usvoji kao osnovana, te da se pobijano rešenje poništi i odredi mera obezbeđenja.

21. Dana 12.januara 2023.godine, Žalbeno veće PKVS, je donelo rešenje [AC-I-22-0652-A0001], kojim je žalbu podnosioca zahteva odbacilo kao neosnovanu.

22. U obrazloženju rešenja Žalbeno veće PKVS je navelo:

“Kriterijumi za izdavanje mera obezbeđenja definisani su članom 61.1 Zakona o Posebnoj komori: Strana mora da pruži verodostojne dokaze da će to dovesti do direktnog i nenadoknativog gubitka i štete ako se zahtevu ne udovolji. Ovi kriterijumi su definisani na način da ukoliko nešto od navedenog nedostaje, zahtev će biti odbijen.

U predmetnom slučaju tužilac/pritužilac nije dokazao visoku verovatnoću potraženog prava i da može nastupiti neposredna i nenadoknativa šteta potuženog prava, ukoliko se mera obezbeđenja ne izriče: posebno, čak ni zahtevom za odv. meru osiguranja, niti uz pritužbu, nije dostavio dokumente ili dokaze u prilog svom zahtevu. Nije dostavio pravo svojine na spornoj imovini za koju traži da se zabrani davanje u zakup, kao i šteta koja može nastati davanjem u zakup trećem licu, kada se to dokazuje iz spisa predmeta koje je dostavio KAP-a da isti nije ispunio uslove ugovora i da će i u takvoj situaciji ugovor biti

raskinut. Stoga se može zaključiti da ni tokom žalbenog postupka, iako je tužilac imao teret dokazivanja, on nije doneti dokaze koji bi dokazali postojanje velike verovatnoće za tražena imovinska prava.“

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva navodi da se rešenjima Žalbenog veća PKVS i Specijalnog veća PKVS, povređuju njegova prava garantovana članom 31 i 54 Ustava, kao i člana 6 EKLJP.

24. U prilog povredi tog prava, podnosilac zahteva navodi,

„Pravo na obrazloženu sudsku odluku je deo prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava Republike Kosovo, kao i pravo na redovan sudski proces zagarantovano članom 6. Evropske konvencije o Ljudska prava i slobode. Ni prvostepena, ni drugostepena odluka ne ispunjavaju kriterijume i standarde obrazložene sudske odluke, jer ne sadrži ubedljive argumente o činjenicama koje su odlučujuće prirode u vezi sa ovim pitanjem.

Ako analiziramo rešenja koja su napadnuta u ovom Sudu, u oba slučaja radi se o izrazitom nedostatku pravne reference na osnovu koje su prvostepeni i drugostepeni odbacili predlog tužioca – ovde podnosioci zahteva za rešenjem mere bezbednosti. Nedostatak pravnog osnova sam po sebi stvara nerazumnost sudske odluke i da svaka stranka u postupku ima pravo da bude jasno zašto je određeno pravo priznato ili uskraćeno. U konkretnom slučaju, osporene odluke ne ispunjavaju ovaj ustavni kriterijum, koji se odnosi na obavezu državnih organa za opravdanu i pravičnu sudsku odluku.“

25. Podnosilac zahteva od Suda traži: da prihvati zahtev podnosioca, da ustavnom da je došlo do povrede člana 31 i 54 Ustava kao i člana 6 EKLJP, da proglasi neustavnim osporena rešenja, i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Relevantne Ustavne odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
[...]”

Član 54

[Sudska zaštita prava]

„Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

„1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. [...]“.

Relevantne zakonske odredbe

ZAKON BR. 06/L-086 O SPECIJALNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODNOSE NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU

GLAVA XV PRIVREMENI PRAVNI LEKOV

Član 61 Mere bezbednosti

1. *“Nakon podnošenja predloga od jedne stranke, posebno odeljenje može odrediti meru sigurnosti pod uslovom da podnosilac daje poverljive dokaze za postojanje zahteva ili njegovog subjektivnog prava i da će biti štete jednokratne i ne ispravljene za stranku ukoliko se ne usvoji mera sigurnosti. Šteta se smatra kao „ne ispravljena“ jedino ukoliko se ne može nadoknaditi na opravdan način putem finansijske nadoknade. Predlog za određivanje mere bezbednosti treba uručiti zajedno sa zahtevom, ili ukoliko nakon podnošenja zahteva/tužbe, tada ona treba referisati tom zahtevu/tužbi.*
2. *Posebno odeljenje može doneti odluku u vezi sa predlogom za određivanje mere bezbednosti bez održavanja sednice saslušanja i nakon toga što stranka imala mogućnosti za podnošenje dokaze protivljenja pismeno. Kada postoje hitne okolnosti koje obavezuju Posebno odeljenje da odmah postupi u vezi sa predlogom, tada Posebno odeljenje može doneti odluku o predlogu za određivanje mere sigurnosti bez uručivanja predloga drugoj stranki. Mera sigurnosti određuje se samo za određen vremenski period i može se produžiti nakon podnošenja zahteva.*
[...]”

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi o prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.
27. U tom smislu, Sud se prvenstveno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju da:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpili sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

28. Pored gore navedenih kriterijuma, Sud se takođe poziva i na uslove o prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47 (Individualni zahtevi), 48 (Tačnost podneska) i 49 (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47
(Individualni zahtevi)

“Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog.”

29. U vezi sa ispunjenjem gore navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: (i) Ovlašćena strana; (ii) osporava jedan akt nekog javnog organa, odnosno rešenje [AC-1-22-0652-A0001] Žalbenog veća PKVS, od 12. januara 2023. godine. (iii) iscrpeo je sva pravna sredstva koja su mu bila dostupna u skladu sa zakonom; (iv) jasno je objasnio prava i slobode za koje on smatra da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48 Zakona; kao i (v) Podneo je zahtev u skladu sa zakonskim rokom koji je propisan u članu 49 Zakona.
30. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 34 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika o Radu. Pravilo 34 (2) Poslovnika o Radu propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri neki zahtev, uključujući i uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan, gde se precizira da:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.”

31. Gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i na osnovu prakse Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu. (vidi slučajeve Suda KIO4/21, podnositeljka zahteva [Nexhmije Makolli](#), Rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; i [KI175/20](#), podnosilac zahteva [Kosovska Agencija za Privatizaciju](#), Rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
32. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može da sadrži. S tim u vezi, bilo bi tačnije kada bi se o istima govorilo kao o “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje pomenuti se na osnovu

sudske prakse ESLJP-a mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “*četvrtog stepena*”; (ii) navodi koje karakteriše “*jasno ili očigledno odsustvo povrede*”; (iii) “*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*” navodi; i na kraju, (iv) “*konfuzni i nejasni*” navodi.

33. U tom kontekstu i u daljem tekstu, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno kako bi u okolnostima konkretnog slučaja ocenio da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i relevantne navode podnosioca zahteva. Tokom procene navoda podnosioca zahteva Sud će primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagantovane Ustavom.
34. Dakle Sud nalazi da je podnosilac zahteva imao zaključen ugovor o zakupu poslovnog prostora sa KAP. Međutim KAP je, kako podnosilac zahteva tvrdi, bez obaveštenja o raskidu ugovora preduzeo radnju njegovog iseljenja. Upravo smatrajući da je takva radnja KAP-a, suprotna zakonu i odredbama ugovora o zakupu, on ke pokrenuo sudski postupka tužbenim zahtevom, u kome je tražio, i) izvršenje ugovora i vraćanje imovine-nepokretnosti u posed i, ii) uvođenje mere obezbeđenja nad predmetnim poslovnim prostorom.
35. Međutim na osnovu spisa predmeta evidentno je da su Sudovi u konkretnom slučaju odlučili isključivo po ii) predlogu za uvođenje mere obezbeđenja, te samim tim je vazno napomenuti da postupci koji su razvijeni pred redovnim sudovima spadaju u delokrug „*prethodnog postupka*“, odnosno osporena presuda Vrhovnog suda se odnosi na zahtev podnosioca za odlaganje izvršenja odluke RUE-a, dok Osnovni sud ne odluči pravnosnažnom odlukom (razmatranje merituma) po njegovoj tužbi. Shodno tome, Sud će oceniti da li je član 31. Ustava, u odnosu na član 6. EKLJP, primenljiv u okolnostima slučaja podnosioca zahteva.
36. U ovom specifičnom kontekstu, Sud primećuje da je pitanje primenljivosti člana 6. EKLJP-a u prethodnom postupku EKLJP tumačila kroz svoju sudsku praksu, prema kojoj je Sud, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači ljudska prava i osnovne slobode zagantovane Ustavom
37. Sud takođe ističe da su kriterijumi za primenljivost člana 31. Ustava u vezi sa prethodnim postupcima u upravnom postupku utvrđeni i u slučajevima ovog suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve [KI195/20](#), sa podnosiocem zahteva *Aigars Kesengfelds*, presuda od 29. marta 2021. godine; [KI 75/21](#), sa podnosiocima zahteva „*Abrazen DOO*“, „*Energy Development Group Kosova DOO*“, „*Alsi & Co. Kosovo DOO*“ i „*Building Construction DOO*“, presuda od 19. januara 2022. godine; [KI202/21](#), sa podnosiocem zahteva *Kelkos Energy DOO*, presuda od 29. septembra 2022. godine i [KI143/22](#) sa podnosiocem zahteva *Hidroenergji DOO*, presuda od 15. decembra 2022. godine. Opšta načela koje je Sud primenio u gore navedenim odlukama zasnovani su na slučaju ESLJP-a, *Micallef protiv Malte*, br. 17056/06, presuda od 15. oktobra 2009. godine.
38. Na osnovu prakse EKLJP-a, Sud ističe da sve mere bezbednosti ili privremene mere ne utvrđuju građanska prava ili obaveze i da bi se član 6. EKLJP smatrao primenljivim, EKLJP je utvrdio kriterijume na osnovu kojih se mora se proceniti primenljivost člana 6. EKLJP-a u „*prethodnom postupku*“ (vidi slučaj ESLJP-a, *Micallef protiv Malte*, gore citirano, stavovi 83-86).
39. Prema kriterijumima utvrđenim u predmetu *Micallef protiv Malte*, koje je i ovaj Sud prihvatio kroz svoju sudsku praksu:

- i) prvo, dotično pravo mora biti „građansko“ u smislu EKLJP-a, kako u sudskom razmatranju tako i u postupcima u vezi sa merom bezbednosti, u okviru autonomnog značenja ovog pojma prema članu 6. EKLJP-a; i
 - ii) drugo, ovaj postupak mora efikasno utvrditi relevantno građansko pravo. Kad god se privremena mera može smatrati delotvornom za utvrđivanje građanskog prava ili obaveze u pitanju, bez obzira na vreme njenog trajanja, član 6 će biti primenljiv. (vidi, u ovom kontekstu slučaj ESLJP-a, *Micallef protiv Malte*, citiran iznad, stavovi 84 i 85 i reference koje su tu pomenute).
40. Shodno tome, da bi utvrdio da li se član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP primenjuje u konkretnom slučaju, Sud će se pozvati na opšta načela utvrđena kroz sudsku praksu ESLJP-a i Suda u pogledu primenjivosti procesnih garancija člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP-a, a zatim će iste primeniti u okolnostima konkretnog slučaja.
 41. Sud podseća da je u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva pokrenuo sudski postupak tužbenim zahtevom, u kome je tražio, i) izvršenje ugovora i vraćanje imovine-nepokretnosti u posed i, ii) uvođenje mere obezbeđenja nad predmetnim poslovnim prostorom.
 42. Stim u vezi Sud prvobitno primećuje da je suština predmetnog prava u glavnom postupku (razmatranje merituma) vezana za izvršavanje ugovornih obaveza. S tim u vezi, Sud primećuje da predmetno pravo kako u meritumu tako i u prethodnom postupku u okolnostima konkretnog slučaja obuhvata pravo građanskog karaktera.
 43. Drugo, Sud takođe primećuje da pitanje o uvođenje mere obezbeđenja nad predmetnim poslovnim prostorom, u stvari efektivno utvrđuje predmetno građansko pravo.
 44. Shodno tome, uzimajući u obzir pravo uključeno u „prethodnim postupcima“, odnosno privremenu meru i njenu odlučujuću prirodu za predmetno građansko pravo, Sud nalazi da okolnosti konkretnog slučaja ispunjavaju kriterijume za primenu procesnih garancija oličenih u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a. Kao rezultat toga, Sud nalazi da je zahtev podnosioca zahteva *rationae materie* u skladu sa Ustavom.
 45. Shodno tome, Sud sagledavajući konkretnije navode podnosioca zahteva u kontekstu povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, nalazi da podnosilac navedene povrede ustava dovodi u vezu sa „nedostatkom pravne reference na osnovu kojih su oba veća posebne komore odbacili njegov predlog za određivanje mere obezbeđenja”
 46. Dakle iz navoda podnosioca evidentno je da povredu prava na pravično suđenje on dovodi u vezu sa neobrazloženim odlukama oba veća Posebne komore. Shodno tome, Sud podseća da član 6. stav 1. obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, ali se on ne može tumačiti u tom smislu da nalaže da sud iscrpno odgovori na svaki izneti argument (vidi, predmet ESLJP-a, *Van de Hurk protiv Holandije*, br. [16034/90](#), presuda od 19 aprila 1994, stav 61; *García Ruiz protiv Španije*, br. [30544/96](#), presuda od 29 januara 1999, stav 26; *Perez protiv Francuske*, br. [47287/99](#), presuda od 12 februara 2004, stav 81).
 47. Pored toga, pravo na obrazloženu odluku predstavlja neodvojiv deo prava na pravično suđenje, koje obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke zato što nedostatak dovoljnih i relevantnih razloga u sudskoj odluci može ukazivati, između ostalog, na

arbitrarno sudsko odlučivanje. Međutim, to ne znači i obavezu sudova da detaljno odgovore na svaki argument koji stranke iznesu u postupku, odnosno u žalbama ili drugim odgovarajućim podnescima, već moraju odgovoriti na one argumente koji su ključni i odlučujući za donošenje odluke (vidi, ESLJP, [Ajdarić protiv Hrvatske](#), presuda od 13. decembra 2011. godine, aplikacija broj 20883/09, para 34).

48. Dovodeći navedene standarde u kontekstu okolnosti konkretnog predmeta, ocenjujući da li u rešenju Specijanog veća PKVS „*nedostataju pravne reference*“, Sud kao prvo nalazi da je Specijano veće PKVS, svoje rešenje o odbijanju predloga za uvođenje mere obezbeđenja baziralo na zakonskoj odredbi člana 61.1. ZAKONA BR. 06/L-086 O SPECIJALNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA (u daljem tekstu: Zakon).
49. Sud podseća da su članom 61.1 Zakona na koji se pozvalo Specijano veće PKVS, jasno propisani uslovi koji se moraju ispuniti kako bi predlog za uvođenje mere obezbeđenja bio osnovan. Dakle pri donošenja rešenja o uvođenju mere obezbeđenja predlog mora da ispuni dva uslova, a to je a). da predlagač obezbeđenja učini verovatnim postojanje potraživanja ili prava b). da postoji opasnost da bi bez takve mere protivnik osiguranja mogao sprečiti ili znatno otežati ostvarivanje potraživanja, posebno time što će svoju imovinu otuđiti, prikriti, opteretiti ili na drugi način njome raspolagati, odnosno promeniti postojeće stanje stvari ili na neki drugi način štetno uticati na prava predlagača obezbeđenja. Dakle član 61.1 predviđa kumulativne uslove koji se moraju ispuniti od strane predlagača.
50. Upravo sa tim u vezu, Sud nalazi da je Specijano veće PKVS, prilikom ocenjivanja ispunjenosti kumulativnih uslova predloga podnosioca zahteva zaključilo da *“tužilac nije uspeo da pruži sudu dokaze koji se zahtevaju u vezi sa opasnošću prouzrokovanja bilo koje štete. Štaviše, tužilac nije uspeo da pruži sudu poverljive dokaze da trenutna i nepopravljiva šteta bi proizilazila ako se ne uvede mera obezbeđenja”*.
51. Upravo sa takvim zaključkom se slaže i Sud, i to iz razloga što teret dokazivanja osnovanosti predloga za uvođenje mere obezbeđenja pada na podnosioca, a što očigledno po zaključku Specijanlog veća PKVS on to nije učinio. U konkretnoj situaciji proizilazi da ne postoji funkcionalna veza između predložene mere obezbeđenja i predloženih dokaza o postojanju osnovanosti predloga podnosioca.
52. Međutim Sud mora da navede još jedno svoje zapažanje, a to je, da je više nego očigledno da je Specijalno veće PKVS, vršilo procenu ispunjenosti oba kumulativna uslova propisana članom 61.1 zakona, što se svakako može pripisati kao pozitivan pristup, i ako sud sam po sebi nema obavezu da procenjuje ispunjenost drugog uslova ako zaključi da predlog ne ispunjava prvi uslov člana 61.1 zakona.
53. Imajući u vidu navedeno te citirane zakonske odredbe sa stanovište ovoga suda, Specijano veće PKVS, je pravilno primenilo materijano pravo prilikom donošenja rešenja o odbijanju predloga podnosioca zahteva, te samim tim smatra da su neosnovani navodi podnosioca zahteva da u rešenju Specijanog veća PKVS „*nedostataju pravne reference*“.
54. Dalje, Sud sagledavajući rešenje Žalbenog veća PKVS sa asperkta navoda podnosioca zahteva primećuje da je Žalbeno veće PKVS u rešenju objasnilo da su kriterijumi za izdavanje mera obezbeđenja definisani članom 61.1 Zakona o Posebnoj komori: pri čemu *“Strana mora da pruži verodostojne dokaze da će to dovesti do direktnog i nenadoknadivog gubitka i štete ako se zahtevu ne udovolji”*, te da su kriterijumi definisani na način da ukoliko nešto od navedenog nedostaje, zahtev će biti odbijen.

55. Međutim Sud nalazi da Žalbeno veće PKVS u rešenju nije samo ponovilo iznete nalaze Specijanog veća PKVS i pozvalo se na zakonsku odredbu člana 61.1 zakona, već je otišlo i korak dalje, pri tome decidno navodeći na koji način nije ispunjen prvi uslov člana 61.1 zakona, konkretnije da podnosilac zahteva uz predlog nije dostavio i) dokumente ili dokaze u prilog svom zahtevu, ii) nije dostavio pravo svojine na spornoj imovini za koju traži da se zabrani davanje u zakup, iii) nije dokazao štetu koja može nastati davanjem u zakup trećem licu.
56. I pored činjenice da Sud smatra da je ovakav pristup Žalbenog veća PKVS sasvim zadovoljavajući i da on ispunjava sve uslove obrazložene sudske odluke, shodno članu 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, on mora da navede još jedan pozitivan stav Žalbenog veća, a to je, da se ono u zaključku rešenja poziva i na svoju sudsku praksu koju je uspostavilo u sličnim slučajevima, pri tome jasno navodeći brojeve svojih odluka i rešenja.
57. Dakle Sud i kada je rešenje Žalbenog veća PKVS u pitanju smatra, da su navodi podnosioca zahteva da i njemu „*nedostataju pravne reference*“, su neosnovani, a što se može videti i na osnovu iznetog zapažanja suda.
58. Kao zaključak, Sud smatra da podnosiocu zahteva u postupku koji su veća Posebne komore vodila po predlogu za uvođenja mere obezbeđenja, nije došlo do povrede prava garantovana članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, u kontekst obrazloženih odluka iz svih gore navedenih razloga.
59. Shodno tome Sud zaključuje, da se zahtev treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim u celini, iz razloga što je posle analize utvrđeno da se navodi podnosioca zahteva kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“, samim tim, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.
60. Shodno tome, zahtev se na ustavnim osnovama, treba odbiti, kao neprihvatljiv, kao što je propisano članom 113 (7) Ustava, utvrđeno članovima 47. i 48. Zakona i kao što je dalje navedeno pravilom 34 (2) Poslovnika.

Zaključak

61. Na kraju, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom člana 31 Ustava kvalifikuju kao navodi „*četvrtog stepena*“ i isti su očigledno neosnovani po ustavnim osnovama, stoga se zahtev u celini proglašava neprihvatljivim kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je to i propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i u skladu sa pravilima 34 (2) Poslovnika Radu, na sednici održanoj dana 13.februara 2024 godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu - Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani